

Det kommunala skoluppdraget

Riksdag och regering

- Bestämmer vad eleverna ska lära sig i skolan.
- Sätter upp kunskapsmål och ramar för utbildningen i olika lagar och förordningar.
- Skollagen är basen i de regler som omgärdar utbildningsområdet. I läroplanerna står det om vad eleverna ska lära sig i skolan.

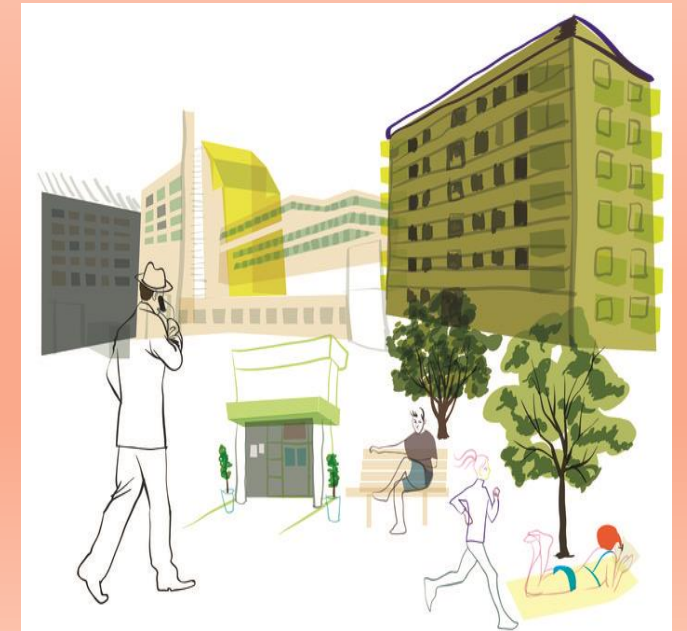

Skollagen – systematik och upplägg

- Vem har ansvar för vad? Vilka finns utpekade?
  - **Huvudman:** den nämnd som fullmäktige bestämt ska fullgöra verksamhet enligt skollagen. I vissa bestämmelser direkt utpekad, om inget sägs – huvudmannen har yttersta ansvar! Delegation enligt kommunallagen.
  - **Rektor:** i flera bestämmelser är rektor utpekad som ansvarig (beslutsfattare). I dessa fall följer ansvaret direkt av skollagen, varför kommunallagens bestämmelser om delegation inte blir tillämpliga.
  - **Hemkommun:** den nämnd som fullmäktige har beslutat ska ha uppgiften. Oftast densamma som huvudmannen. Delegation enligt kommunallagen.
  - **Skolchef:** nyhet! Utpekad ansvar som följer direkt av skollagen.
  - **Lärare:** ansvarar för sin undervisning enligt skollagen.

Ert ansvar: som hemkommun

- Tillhandahålla **utbildning** till barn och elever som bor i kommunen.
- Bevaka skolplikten.
- Tillhandahålla och pröva behov av skolskjuts.
- Betala ut bidrag till friskolor och fristående förskolor och fritidshem.
- Agera vid hög frånvaro i fristående skola.
- Det kommunala aktivitetsansvaret.
- Godkänna fristående förskolor och fritidshem och tillsyn av dessa.

Hemkommunen har ansvar för finansiering av elevens utbildning

- Eleven får utbildning inom den egna hemkommunen
  - kommunens budget för skolverksamheten.
- Eleven får utbildning i annan kommun än hemkommunen
  - bestämmelser om interkommunala ersättningar reglerar vilken ersättning hemkommunen ska betala till den andra kommunen (skolkommunen).
- Eleven får utbildning hos en enskild huvudman (fristående skola)
  - bestämmelser om grundbelopp och tilläggsbelopp reglerar vilken ersättning som hemkommunen ska betala till den fristående skolan.

Kommunen ska fördela resurser efter elevernas förutsättningar och behov!
(2 kap. 8 b §)

OBS! Helt skilda regelverk i alla punkterna!

We want it all – and we want it now

- Små barngrupper
- Hög personaltäthet
- Välutbildad personal
- Höga löner för personalen
- Rejäl kompetensutveckling
- Tillgänglighet – nära boende
- Tillgänglighet – korta köer (förskola)
- Låg avgift (förskola/fritidshem)
- Transparens och tydliga val
- Väl planerad och dokumenterad verksamhet
- Bredare/djupare ämnesinnehåll/mer undervisningstid
- Stora lokaler
- God inne- och utemiljö
- Gott om material
- Många utflykter
- Närlagad mat
- Låga skatter

Ert ansvar: Huvudman i kommunens skolor

- Huvudmannen bestämmer hur skolan ska arbeta, ser till att skolan har de resurser som krävs och ska hela tiden arbeta för att skolan ska bli bättre.
- Det är huvudmannen som ansvarar för att alla elever ska nå kunskapsmålen.
- Huvudmannen ska också se till att utbildningen följer de bestämmelser som finns. Vilket tex. inbegriper:
  - Att arbetsmiljölagen följs (hänvisning i 5 kap. skollagen)
  - Ansvarig för att det finns legitimerad och behörig personal (2 kap. skollagen)

Dvs verksamheten i skolorna!

Rektor ansvarar för

- kvaliteten och resultaten på skolan,
  - att det finns rutiner för att rapportera frånvaro och regler för hur man får bete sig på skolan,
  - för att eleverna får det stöd de har rätt till för att nå målen.
-
- Rektor ska vara en pedagogisk ledare och är chef för lärarna och övrig personal på skolan.

Rektors ansvar

- Skollagen, skolformsförordningar och läroplaner reglerar rektors uppgifter som ledare för den pedagogiska verksamheten och som administrativ chef.
- Bestämmelserna om rektors beslutanderätt innebär en begränsning av nämndens kompetens enligt kommunallagen. Det innebär att rektor har en särställning bland kommunala befattningshavare.
- Nämnden kan inte ta över beslutanderätten som en rektor fått genom skollagstiftningen och inte heller ge några direktiv om hur den ska utövas.
- Nämnden, som förfogar över de ekonomiska resurserna och har det övergripande ansvaret, kan dock indirekt påverka rektors självständighet.

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation, 2 kap. 10 § skollagen

Rektor beslutar om inre organisation och fördelar resurser på skolenheten.

Bestämmelsen innebär en avvikelse från bestämmelserna i kommunallagen om nämndorganisation.

Utifrån det ansvar som rektorn har enligt 2 kap. 9 § ingår att rektorn också fattar de beslut som ett sådant ansvar kräver.

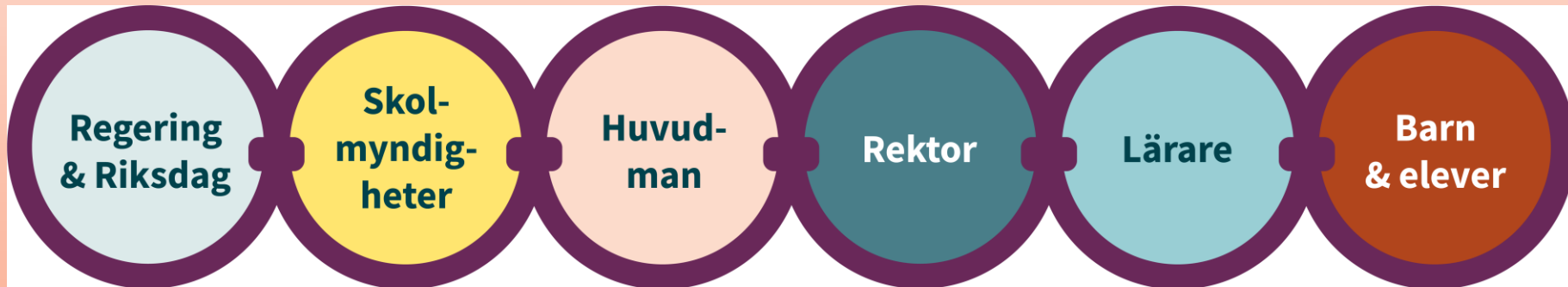
Det kan handla om:

- personalens ansvarsområden,
- schemaläggning,
- barnens/elevernas fördelning på klasser eller grupper.

Styrkedjan

Hela vägen till barn och elever

Huvudman är kommunen om det är en kommunal skola och skolans styrelse om det är en fristående skola.

Uppdrag, ansvar och samspel

1. Vad är mitt uppdrag
2. Vad är mitt ansvar?
3. Vem eller vilka är centrala att samspela med för mig?

Politiken = vad   Tjänstemännen = hur

Om varandra

Förtroendevalda

– enligt tjänstemännen

- Ambitiösa
- Satsar mycket, bjuder på tid och engagemang
- Måste sätta sig in i stora mängder information
- Hängs ut i media

Tjänstemännen

– enligt de förtroendevalda

- Står för värdefull sakkunskap
- Mycket fungerar bra idag!
- Att tjänstemännen finns är helt avgörande för att kunna utföra uppdraget som förtroendevald

Framgångsfaktorer

- Gemensam förståelse och överenskommelse om vad som är viktigt
- Samspel mellan politik och förvaltning
- Systematiskt kvalitetsarbete där hela styrkedjan är involverad
- Ordning och reda på resultat, strukturer och processer
- Genomtänkta strategier
- Dialogen är central
- Höga förväntningar och tillit

Det kommunala skoluppdraget

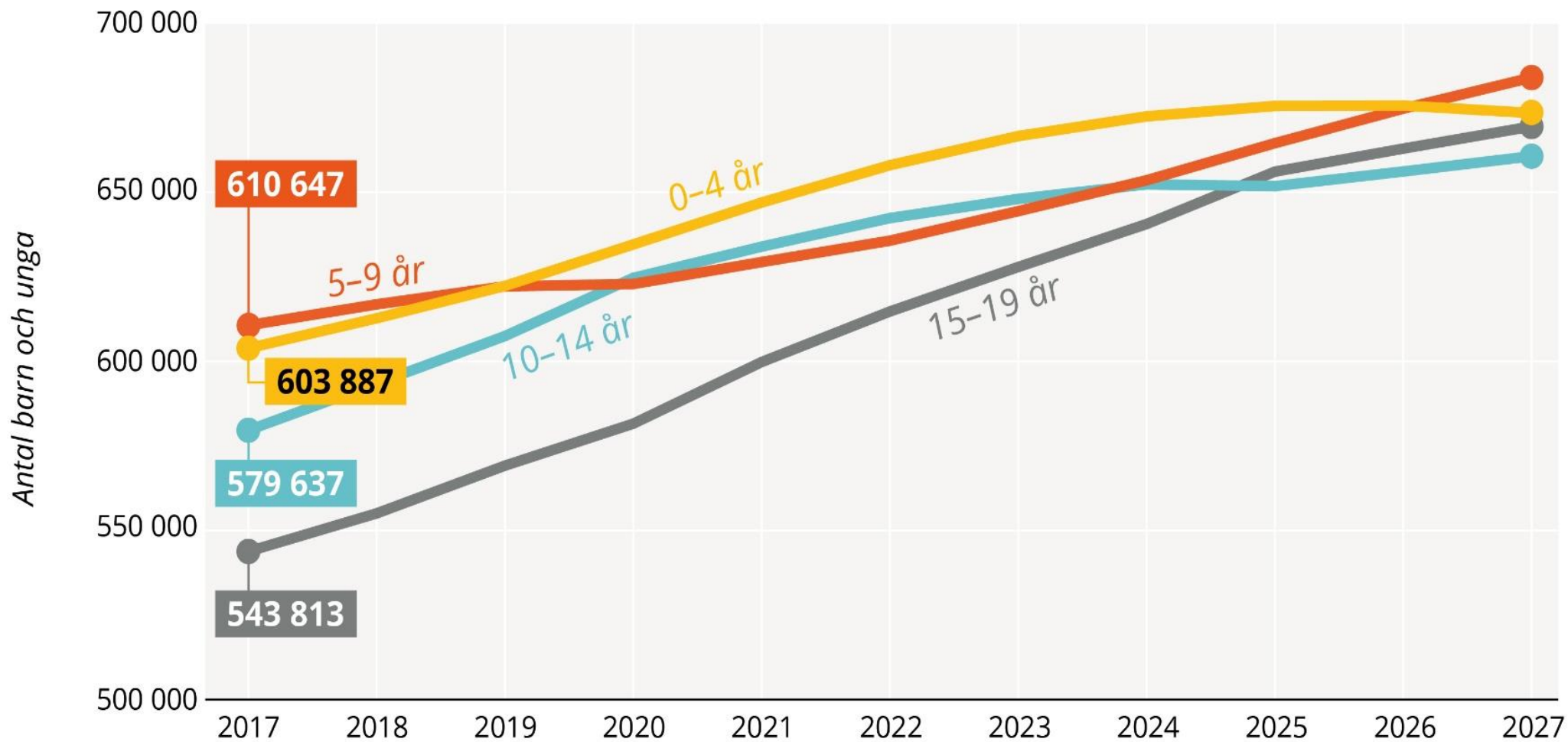
- Fråga 1: Är inköp av datorer till alla elever en ”vad” eller en ”hur”-fråga?
- Fråga 2: Vilka är de starka intressenterna hos er? Vilken dialog har ni med dem? Vem ansvarar för dialogen?
- Fråga 3: Vilka frågor är mest medialt intressanta hos er? Hur samarbetar ni om dessa politiker / tjänstemän; partier emellan?
- Fråga 4: Vad händer när olika lagar krockar?

Många vägar behövs för att säkra skolans kompetensförsörjning

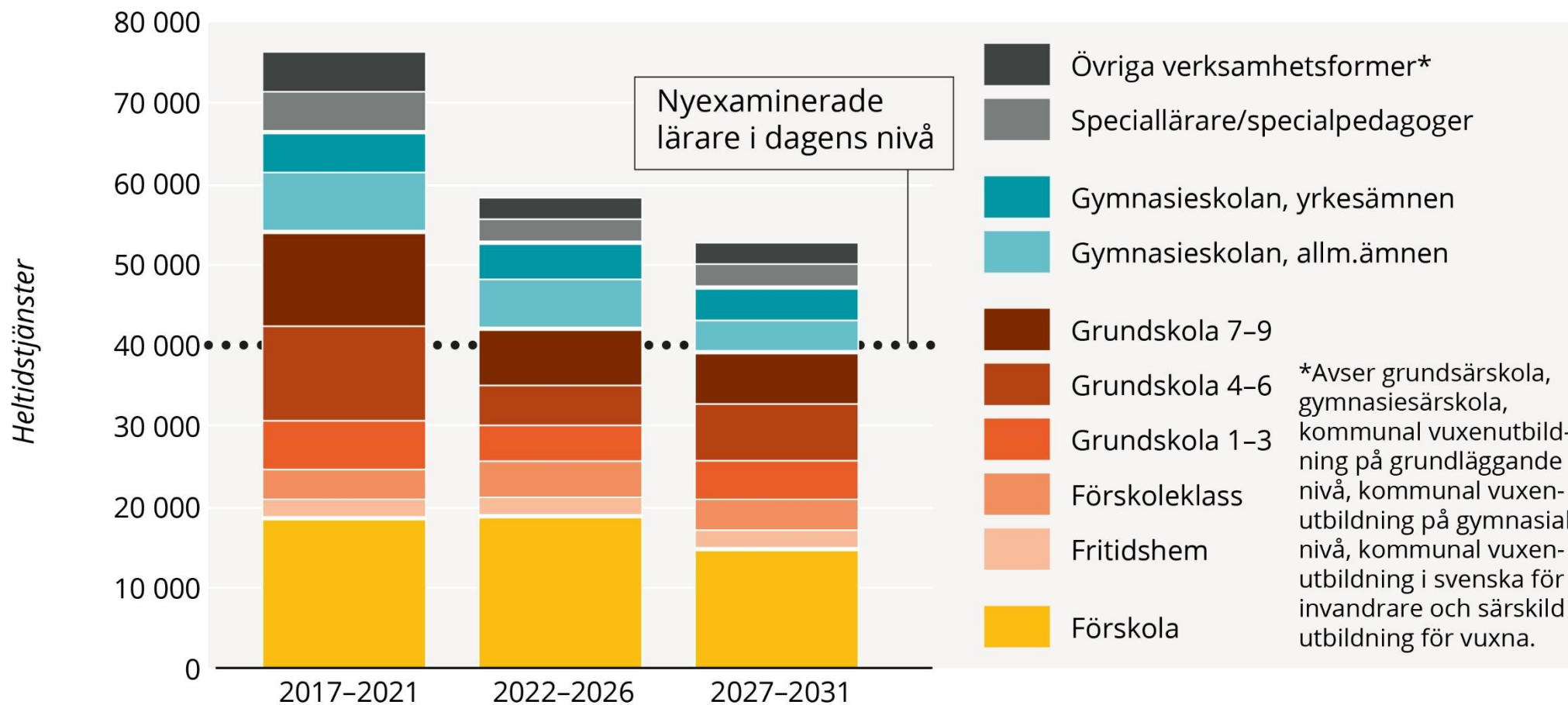

Prognos över folkmängden

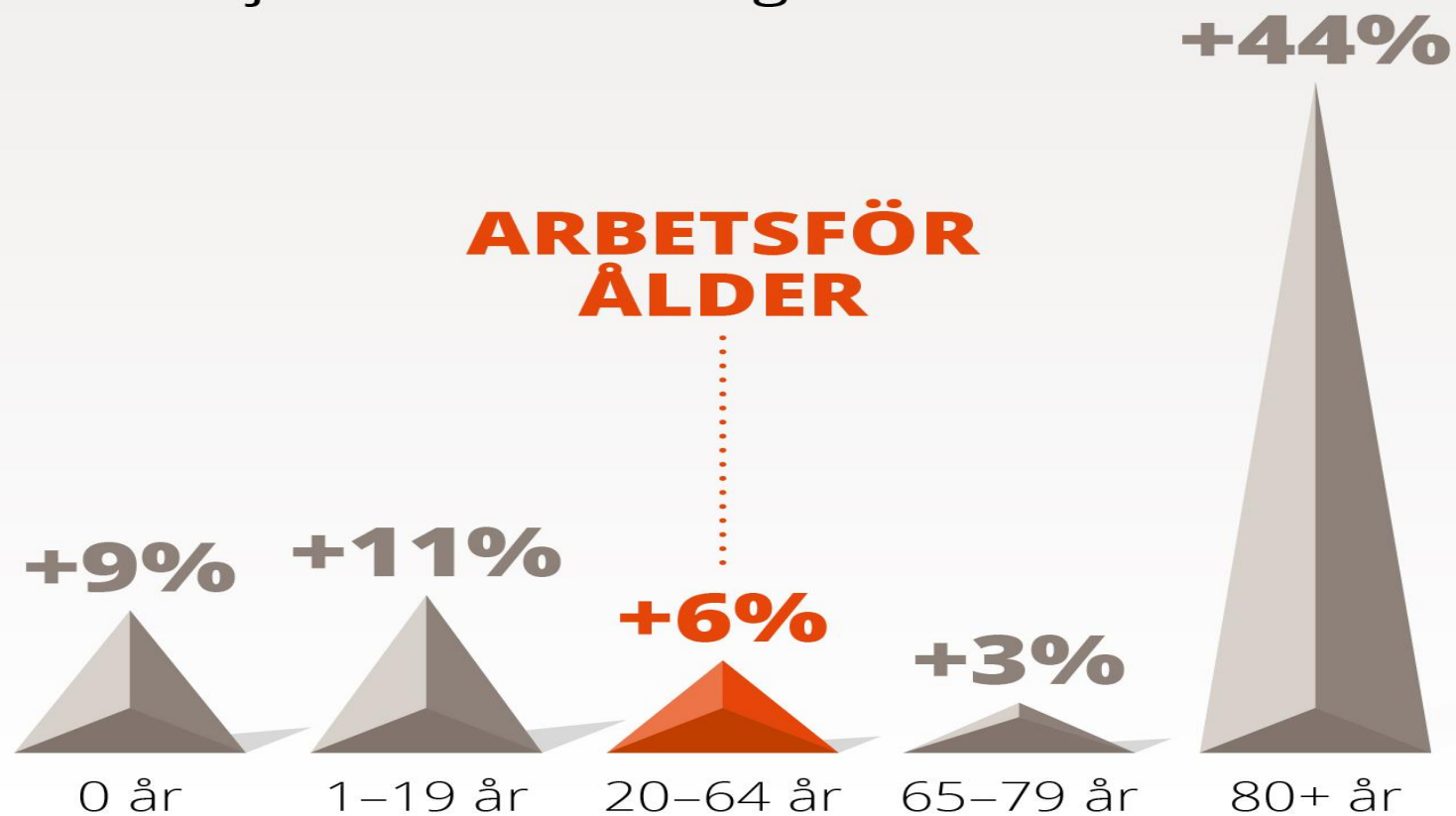
Rekryteringsbehov av lärare

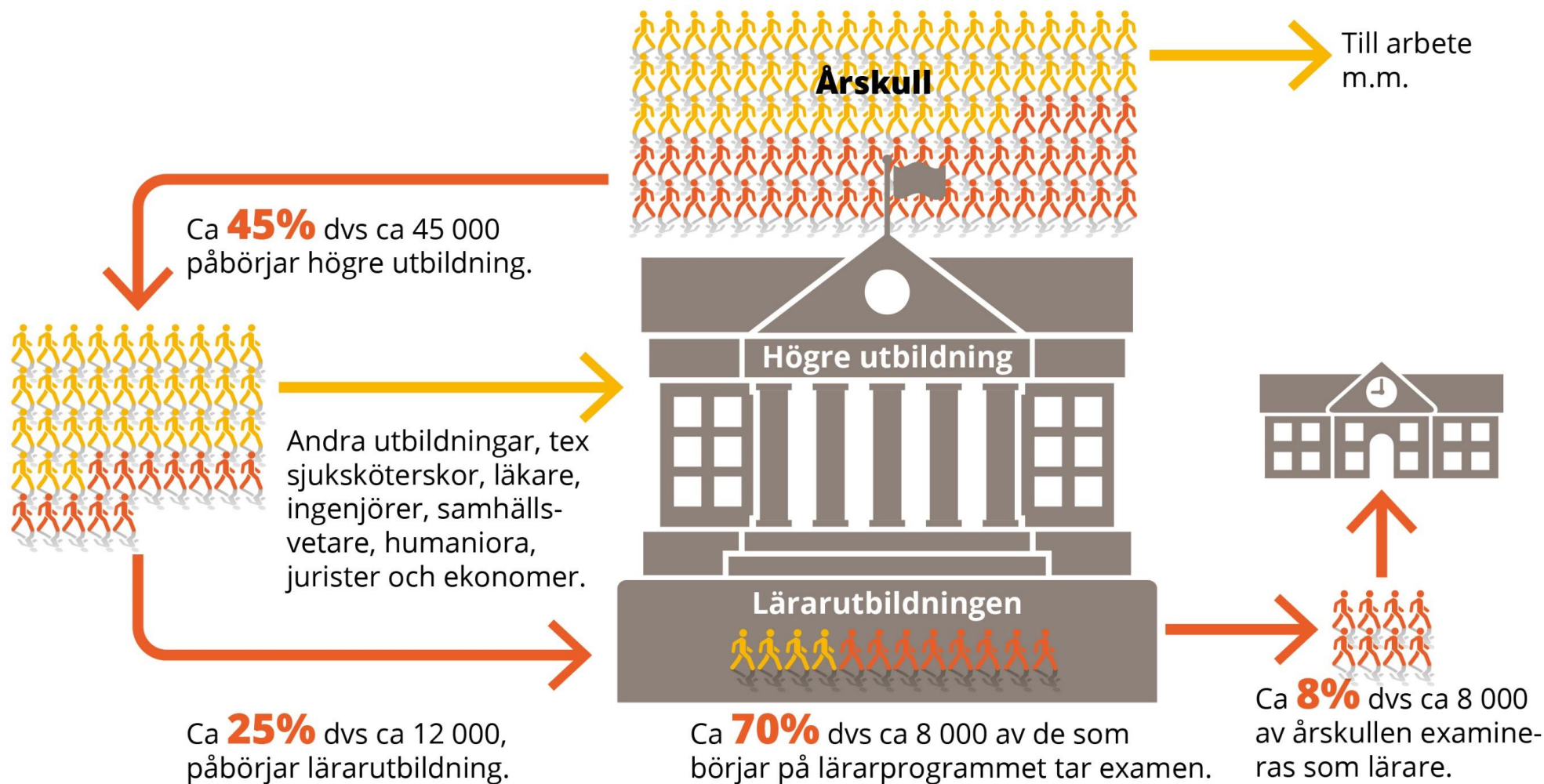
Källa: Skolverket

VÄLFÄRDSBEHOVEN ÖKAR

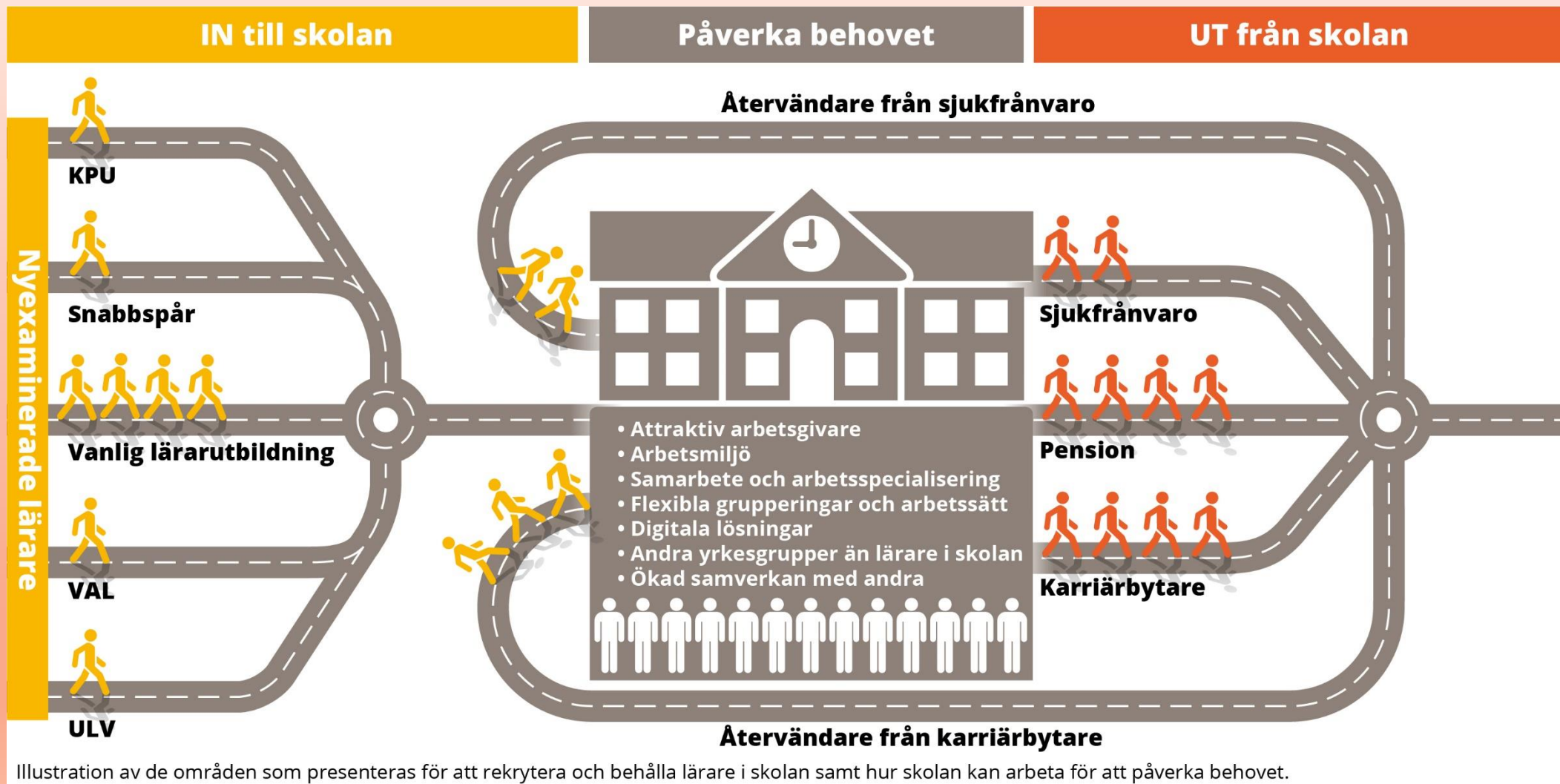
Förändring i procent i olika åldersgrupper om tio år jämfört med idag.

Källa: SCB april 2018

Rekrytera, behålla, organisera

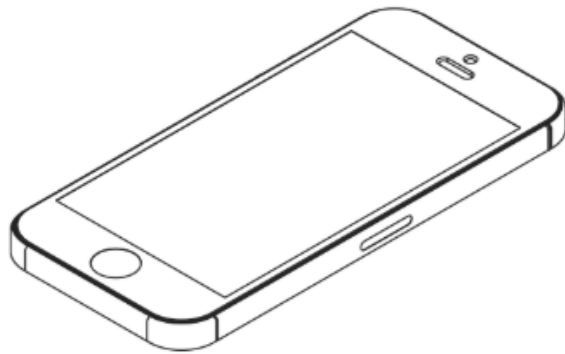
Rätt lärare på rätt plats – hur har ni lyckats 2030?

- Ämnen, årskurser, geografi, skolstorlek, elevsammansättning, kollegiet, socio-ekonomisk bakgrund.
- Det bästa får inte vara det godas fiende.
- Samverkan mellan lärare.
- Samverkan mellan lärare och andra yrkesgrupper.

Många vägar behövs för att säkra skolans kompetensförsörjning

Go to www.menti.com and use the code **99 67 65**

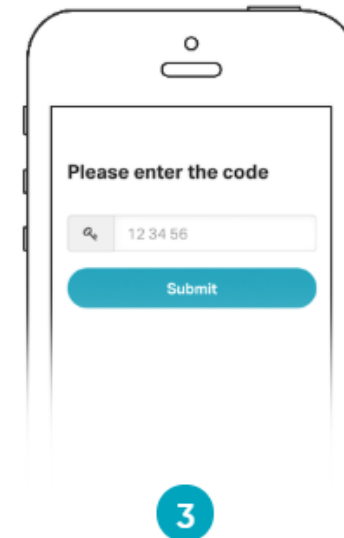
1

Grab your phone

www.menti.com

2

Go to www.menti.com

3

Enter the code **98 89 7** and vote!

Rekrytera/utveckla

- Hur locka de som arbetar som obehöriga lärare att vilja vidareutbilda sig? Vad görs idag?
- Vilken vidareutbildning behövs för olika grupper? Vilka lärosäten kan erbjuda utbildning? Hur ser dialogen ut med förvaltningen?
- Flexibla former för utbildning och kompetensutveckling? Vilka möjligheter ger tekniken?
- Hur arbeta med introduktion och VFU? Handledare / mentorer? Prao? SYV?
- Vilken bild ger vi av skolan och kommunen? Nyanlända? Karriärväxlare?

Behålla

- Personalomsättningen? Fakta och orsaker?
- Kan ni använda avtalet mer för att stärka rekryteringen och minska omsättningen?
- Vad skulle krävas för att få lärare som är på gång att sluta att vilja stanna?
- Vilka möjligheter har lärarna till yrkesmässig-och karriärutveckling?
- Orsak och mönster för sjukfrånvaro? Används OSA eller annat verktyg?
- Hur kan pensionerade lärare arbeta kvar?

Organisation

- Vad läggs tiden på? Gör lärare sådant som ej behöver göras?
- Samarbete mellan skolor?
Mellan huvudmän?
- Arbetsspecialisering –
samarbete inom kollegiet.
- Samarbete lärare och andra yrkesgrupper.
- Skapa rutiner för
arbetsfördelning mellan
obehöriga och behöriga.
- Tekniska lösningar, digitalisering.
- Flexibla grupperingar och
arbetssätt.
- Samverkan skola / fritidshem?
- Förbättra lokalutnyttjandet samt
ökad flexibilitet.
- Ledarskap för god arbetsfördelning
och koncentration på
kärnuppdraget

Skolans uppdrag

Vem gör vad?

- Riksdag och regering sätter kunskapsmål och ramar för utbildningen i olika lagar och förordningar.
- Skolmyndigheterna tar fram underlag och genomför det riksdagen har bestämt
- Huvudmannen ansvarar för att alla elever ska nå målen
- Rektor ansvarar för resultatet på sin skola

Styrdokument

”Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.” (Skollagen)

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet. (LGR 11)

”Alla barn skall undervisas tillsammans oberoende av eventuella svårigheter eller inbördes skillnader.” (Salamancadeklarationen)

”Skolan ska ge plats för alla barn. När barn med olika bakgrund och olika förutsättningar får mötas kan solidariteten byggas upp.” (FN:s konvention om barnets rättigheter)

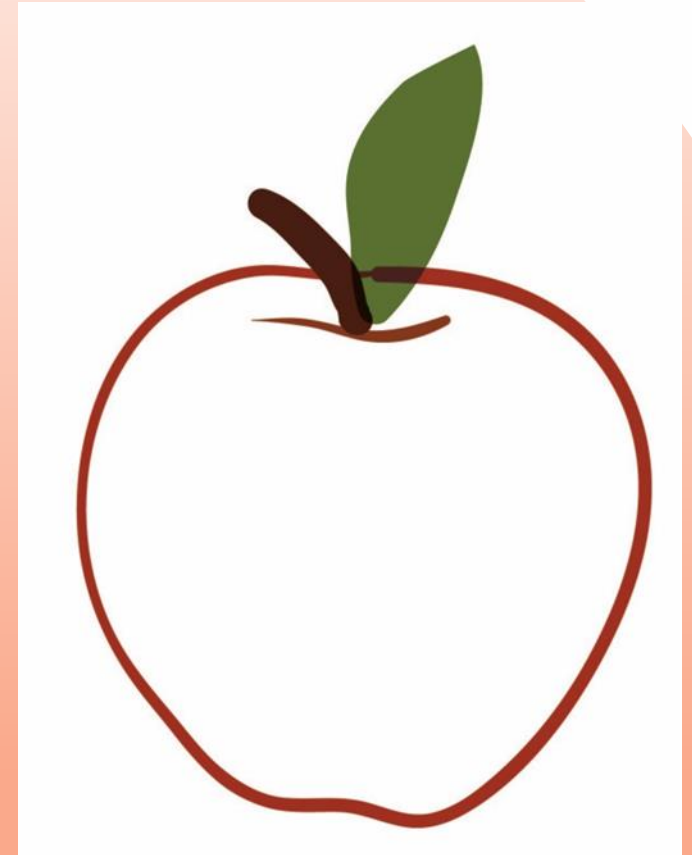
Syftet med utbildningen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Kunskap

- Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.
- Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt
- Uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Demokrati

- Främjande av personlig utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare
- Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

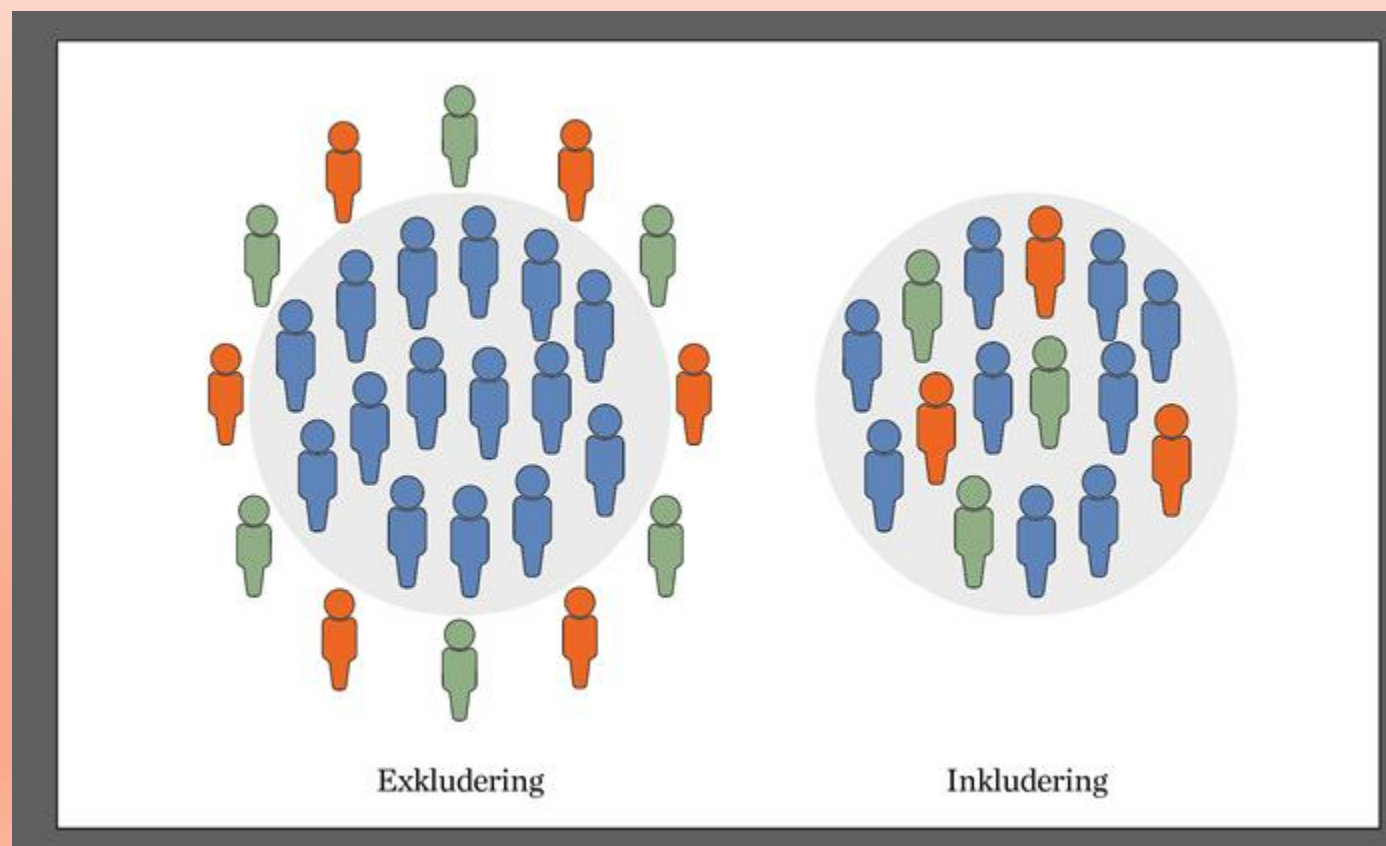
Demokrati och värdegrund

Målet med skolans demokrati- och värdegrundsarbete är att främja demokratin och motverka odemokratiska uttryck.

Vad är en inkluderande skola

Skolans lärmiljöer

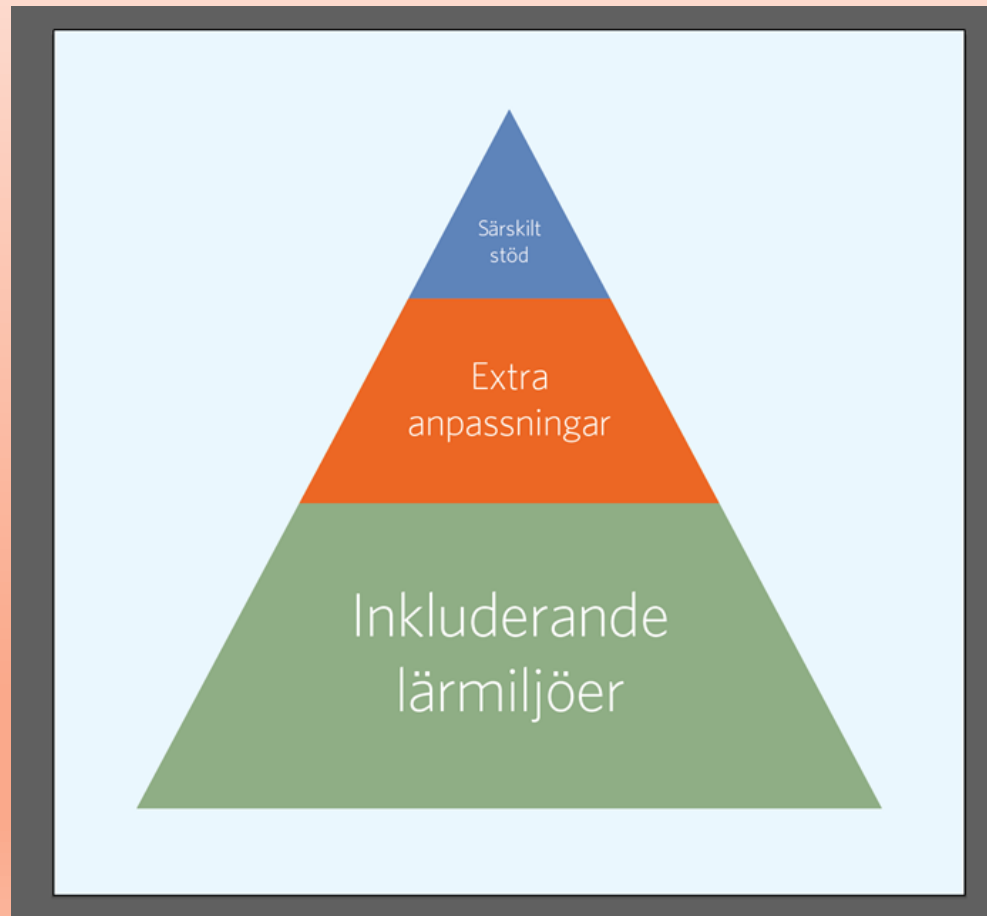
- Fysisk lärmiljö
- Pedagogisk lärmiljö
- Psykosocial lärmiljö

Inkluderande lärmiljöer

- Skolan möter varje individ utifrån dess behov och anpassar sig efter eleverna – inte tvärtom
- Alla elever känner att de är delaktiga i ett sammanhang och att de får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar
- Elevernas olikheter - tillgång i undervisningen och för lärandet
- Olika lärmiljöer för olika behov hos olika elever
- Främjar alla elevers utveckling socialt och kunskapsmässigt

Från det speciella till det generella

Frågor till stöd för utveckling

- Politiker
- Förvaltning
- Rektorer
- Elevhälsoteam
- Lärare

Elevhälsans uppdrag

- Medicinska, psykologiska, psykosociala, specialpedagogiska insatser
- Stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- Främst förebyggande och hälsofrämjande

Hälsofrämjande och förebyggande

- Miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa
- Minska riskfaktorers inflytande och stärka skyddsfaktorer

Hälsa och lärande

- Ömsesidigt samband mellan hälsa och lärande – avspeglas i skollagen
  - Att elever lär och utvecklas – skyddsfaktor mot ohälsa
  - Ohälsa riskerar att påverka skolresultaten negativt
- Skolan som friskfaktor
  - Trygghet med ramar och rutiner
  - Står för det friska och ”normala” i tillvaron

**”Alla svårigheter uppstår i ett sammanhang
– i miljöer, situationer och relationer.”**

Open space

4 PRINCIPER

1. VEM SOM ÄN KOMMER
ÄR RÄTT PERSON
2. VAD SOM ÄN HÄNDER
ÄR RÄTT EFTERSOM DET
HÄNDE
3. NÄR MAN ÄN BÖRJAR
ÄR RÄTT TID
4. NÄR DET SLUTAR
ÄR DET SLUT

- Vad behöver ni mer prata ihop er om?
- Vad behöver ni mer kunskap om?

Utmana dina vanliga föreställningar

